

Vilniaus
universiteto
leidykla

LMPA

Mokslo periodika mažų šalių universitetuose: ar esame pasmerkti mokėti publikavimo mokesčius didiesiems

Atvirosios prieigos mokslo leidybos konferencija, 2019 m. rugsėjo 19 d., Visorių informacinių technologijų parkas

istorija

PHILOSOPHICAL
TRANSACTIONS:
GIVING SOME
ACCOMPT
OF THE PRESENT
Undertakings, Studies, and Labours
OF THE
INGENIOUS
IN MANY
CONSIDERABLE PARTS
OF THE
WORLD.

Vol I.

For *Anno 1665*, and *1666*.

In the *SAVOY*,

Printed by *T. N.* for *John Martyn* at the Bell, a little with-
out *Temple-Bar*, and *James Allestry* in *Duck-Lane*,
Printers to the *Royal Society*

Philosophical Transactions

Pirmasis mokslo ūrnalas pasaulyje (1665 m.)

Iki žiol leidųiamas

Filosofijos srityje 174 vietoje Scopus

PROSPECTUS
LECTIONUM
IN
ALMA ACADEMIA ET UNIVERSITATE
VILNENSI
SCHOLÆ PRINCIPIS M. D. LIT.
NOMINE INSIGNITA
A. D. 1781
INSTAURATIONEM STUDIORUM
Ex Anno 1785. in Annum 1786.
PROPOSITUS

Prospectus Lectionum

Pirmasis mokslo Ūrnalas Lietuvoje (1781 m.)

Tai 116 met v liau nei pirmasis mokslo Ūrnalas pasaulyje

Leidyba sustabdyta po 17 m. (1798 m.)

LIETUVIŲ TAUTA

SENOVĖJE ir ŠIADIEN.

PARAŠĖ

J. ŠLIUPAS, M. D.

PLYMOUTH, PA.

Spauda ir koštai „Vienybės Lietuvninkų“

1904

Lietuvių tauta

Pirmasis mokslo žurnalas lietuvių kalba

Leistas 1907-1935 m.

Šiuo pavadinimu toliau tęsiama knygos serija
Lietuvių tauta (nuo 1997 m.)

Medicina

Seniausias iki ziol leid0iamas mokslo 0urnalas

Leistas 1920-1940 m. Lietuvos universiteto

Atkurtas 1990 m.

Ūiuo metu leid0iamas LSMU, VU ir Lietuvos gydytoj s jungos.

Stepono Batoro universitetas leido mokslo 0urnalus. Atk rus VU leidyba net sta.

**Kokia situacija šiandieną
rinkoje?**

Alphabet

ELSEVIER

amazon

37%

Mokslo leidybos ir filmų industrijos pajamos

■ Mokslo leidyba 25 mlrd. \$ ■ Filmai 41 mlrd. \$

Straipsnių publikavimo mokesčiai

Leidėjas	APC nuo	APC iki	OA tipas
American Chemical Society	\$5,000*	\$5,000	Hybrid
BioMed Central	\$1,290	\$2,580	Open Access
Cambridge University Press	\$600	\$4,500	Hybrid
Elsevier	\$100	\$5,000	Hybrid
Hindawi	\$550	\$2,250	Open Access
MDPI	CHF 300	CHF 2,000	Open Access
Nature Publishing Group	\$1,100	\$5,200	Hybrid
PLOS	\$1,600	\$3,000	Open Access
SAGE	\$400	\$3,000	Hybrid
Springer	\$3,000	\$3,000	Hybrid
Taylor & Francis	\$500	\$2,950	Open Access
Wiley	\$1,300	\$5,200	Hybrid

APC augimas 2019:

BioMed Central **7% – 55%**

Frontiers **18% – 31%**

2005-2015 m. fiksuota APC hyperinfliacija didojo leidimų kainodaroje. augimas dešimtimis procentais

APC augimas neturėjo tokos publikacijų skaičiaus

leidyba brangu

XIX a. daryta prielaida,
kad komerciniai leid jai
efektyvesni

XXI a. pamatyta, kad
efektas panazus, bet
komerciniai brangesni

1995 m. The Financial
Times prognoz . Elsevier
iznyks

trys leid jai 2013
publikavo 50 proc.
straipsni

psichologija ir chemija net
70 proc.

fizika ir humanitariniai 30
proc.

kai spauda . dideli leid jai
naudinga

kai internetas . koki
prid tin vert kuria?

didel priklausomyb d l
reiting

ma0i protestai:
Timothy Gowers
University of California,
Harvard University
University of Konstanz

*Tai kelia nepasitenkinimą, nes
komercinių leidėjų pelnas užuot
nukreiptas atgal į mokslą ir studijas
iškeliauja pas akcininkus, -*
Deborah Shorley, Imperial College London

Situacija Lietuvoje

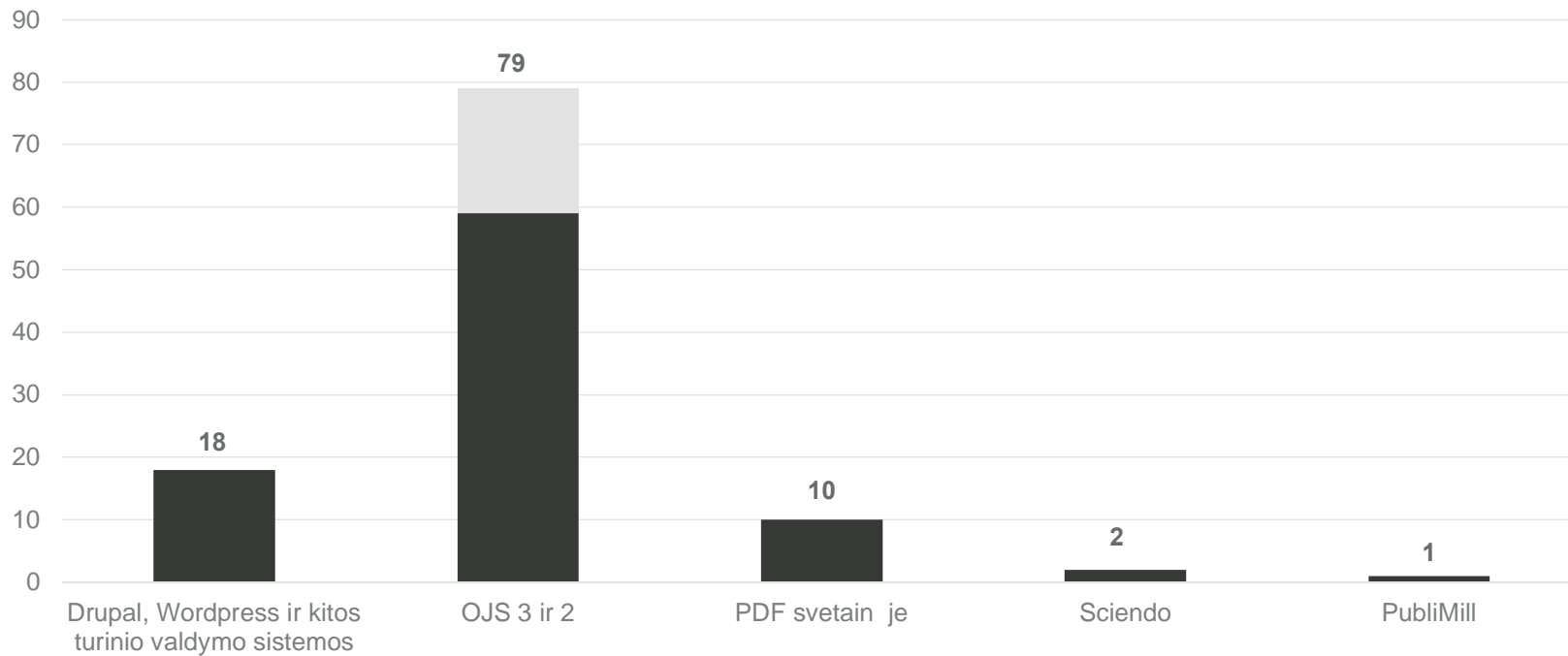

Lietuvoje

- “ Turime mokslo periodikos leidybos tradicij
- “ Problema su t stinumu
- “ Sunkumai sisavinant naujus leidybos modelius

- “ Lietuvos moksl akademijos Vrublevski bibliotekos registre daugiau nei 300 Lietuvizk mokslo periodikos 0urnal
- “ 75 0urnalai yra DOAJ
- “ 51 0urnalas Scopus

LMPA narių žurnalų platformos vnt.

Kaip akademinei
bendruomenei
bendruomenei atgauti
kontrol ?

maoiems leid jams sunku
rasti skaitytoj
platformos visai zaliai ar
zalims
be APC
atvirojo kodo programin
ranga

Finansavimo modeliai:
iz biud0eto tiesiogiai
tarptautinis finansavimas
kaip pagalba (Bioline)
bibliotek konsorciumai
(Open Library of
Humanities)
iz biud0eto, universitetai,
tyrim finansuotojai,
bibliotekos

K rimo prie0astys:
didesn s derybin s galios
su DB
pigesnis izlaikymas
vienodi standartai
centralizuoti sprendimai
per dideli APC
komerciniuose 0urnaluose

Jungtiniai žurnalų portalai

Portalas	Šalis/regionas	Žurnalų skaičius
African Journals on-line	Visa Afrika	513
J-Stage	Japonija	1903
Nepal Journals on-line	Nepalas	106
Revues.org	Pranc zija	400
Hr ak	Kroatija	404
Scielo	Lotyn Amerika	1249
Open Library of Humanities	USA ir Europa	26

Kas trukdo atgauti kontrolę ? Klausimai.

Pavieni universitet platformos

Vienovės net ir tame pačiame universitete trūkumas

Finansavimo nuoseklumo trūkumas

Motyvacijos stoka žurnalo turinio redaktoriams

Dalies žurnalo gyvavimo pagrindas - entuziazmas

Kompetencijos ir išteklių stoka sklaidai

Kiekybinių kriterijų akcentas

Kiek potencialo turi lietuviški
Ournalai tarptautin je
bendruomen je?

Aukščiausia vieta Scopus (atviroji prieiga)

Scimago Journal & Country Rank 2018			
Lietuva	Latvija	Estija	Olandija
3142 (450)	14967 (2934)	11946 (2124)	39 (8)

Viso Scopus 2018 m. 32 t. kst. žurnalų

Aukščiausia lietuviško žurnalo vieta bendrame sąraše yra **3142** vieta

Tik atvirosios prieigos žurnalų sąraše . **450** vieta

Aukščiausios vietos kaita Scopus (atviroji prieiga)

Kaita Scimago Journal & Country Rank			
1999	2005	2013	2018
8376 (363)	8799 (542)	2918 (279)	3142 (450)

Aukščiausia vieta fiksuota 2013 m. . **2918** vieta bendrame s raze

Tik atvirosios prieigos Journal s raze 2013 m. **279** vieta

2018 m. aukščiausia pozicija yra 0emesn nei tur jome 1999 ir 2013 m.

Scopus žurnalų skaičius (atviroji prieiga)

Žurnalų skaičius Scimago Journal & Country Rank (atviroji prieiga)				
	Lietuva	Latvija	Estija	Olandija
1999	4 (2)	2 (0)	4 (3)	1633 (29)
2005	19 (13)	7 (0)	3 (3)	1850 (36)
2013	51 (28)	15 (1)	25 (17)	2508 (136)
2018	51 (33)	10 (2)	29 (21)	2450 (217)

Iz Baltijos zali Lietuva turi daugiausiai Ūurnal . **51**

Taip pat didŪiausi skai i ir atvirosios prieigos Ūurnal . **33 (64 proc.)**

Nuo 2013 m. lietuvišk Ūurnal traukimas Scopus sustojo

Olandija leidŪia 48 kartus daugiau Scopus registruot Ūurnal

Tik 9 proc. yra atvirosios prieigos

	Aukščiausia vieta	Žurnalų skaičius
Agricultural and Biological Sciences (2201/616)	1009 (241)	1 (1)
Arts and Humanities (4004/579)	373 (124)	6 (2)
Bussiness, management and Accounting (1555/129)	195 (2)	9 (6)
Chemistry (916/131)	772 (n)	1(n)
Computer Science (5561/288)	1024 (103)	5 (2)
Earth and Planetary Sciences (1442/257)	742 (158)	3 (1)
Economics, Econometrics and Finances (1035/138)	161 (4)	6 (4)
Energy (1021/83)	121 (37)	3 (2)
Engineering (5769/426)	801 (81)	12 (6)
Environmental Science (1582/309)	195 (34)	3 (3)
Materials Science (1641/186)	931 (139)	3 (2)
Mathematics (2011/247)	595 (61)	3 (3)
Medicine (7430/1820)	3668 (893)	2 (1)
Physics and Astronomy (1623/169)	840 (114)	3 (1)
Psychology (1201/147)	1096 (126)	1 (1)
Social Sciences (6655/1064)	1315 (141)	16 (12)
Veterinary (237/78)	212 (n)	1 (n)

Diskusijai

Kiek stiprus Lietuvos mokslo periodikos potencialas?

Ar atvirosios prieigos iniciatyva yra akstinas atsigr̄oti savo žurnalus?

Ar kit̄i žali sprendimai gali būti pavyzdžiu Lietuvai?

Kiek esama infrastruktūra atitinka dabarties poreikius?

Kiek aiški politika lietuvišk̄o žurnal̄o atvilygiu?

Ar lietuvišk̄o žurnal̄o finansavimo modelis yra tvarus?

Ar motyvacin̄i sistema ir̄pintis mokslo žurnalo leidyba yra adekvati?

Vilniaus
universiteto
leidykla

LMIPA

kontaktai

leidykla.vu.lt

telefonas +370 5 236 6057

el. paštas vincas.grigas@leidyba.vu.lt

Facebook @vuleidykla

Atvirosios prieigos mokslo leidybos konferencija, 2019 m. rugsėjo 19 d., Visorių informacinių technologijų parkas